СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЖОВТНЯ 1950. No 232. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 6, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НЕБЕЗПЕКА ПРОГРИ У ВІЙНІ
ОСТОРОГА САЙМІНҐТОНА

Вашинґтон, 4. жовтня. — Голова Краєвої Ради Ресурсів, В. Стюарт Саймінґтон, видав осторогу до нації, що Злучені Держави находяться тепер в найбільшій небезпеці за ввесь час своєї історії тому, що Росія може перевезти повітрям або морем атомову бомбу до Америки. Цю осторогу висловив Саймінґтон до групи жінок, які зібралися в його бюрі для орговорення цивільної оборони. Про загрозу Росії сказав він таке: „Ми знаємо, що Росія має більшу армію, більшу фльоту субмарин, і більшу повітряну силу, спосібну до перевезення атомової бомби. Тому, що Росія дальше продукує такі бомби, небезпека росте". Обговорюючи цивільну оборону в околиці північних стейтів, Саймінґтон звернув увагу, що туди можуть заїхати літаки з Росії і вернутися назад. Про війну в Кореї він сказав, що вона доти не покінчиться, доки ми не будемо мати порозуміння з під-совєтськими сателітами і з самою Росією. Згадуючи про другу світову війну, Саймінґтон висловив порівняння, а саме, що тоді наші союзники були напереді нас, а тепер вони осталися позаду.

ПОПАЛА В РОЗПУКУ ЗА ВОЯКОМ ПО ВІСЬМОХ РОКАХ.

Беркелі, Каліфорнія. — Ґілда М. Рой, у віці 36 літ, по восьми роках повірила, що її чоловік, який служив при воєнній фльоті, помер. З розпуки за небіжчиком вона поповнила самогубство. Її чоловік лейтнант в морській службі, загинув на субмарині Ґрейбек в 1942 р., коли її затопили японці. Команда фльоти твердила, що субмарина затоплена, отже не можливе, щоб чоловік врятувався. Тому, що вона була замужна тільки 6 тижнів, вона не могла вірити, щоб це була правда і ждала на його поворот. У цій вірі підтримувала її ворожка. Вкінці її батьки відмовилися давати їй гроші на ворожку і радили зголоситися до праці як учителька. Вона поїхала до шкільної влади, одначе не доїхала, а застрілилася.

НАСТАНОВЛЕНО ДОРАДЧИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ПОКЛИКАННЯ ЛІКАРІВ.

Йорктавн, Вв. — Президент Труман зробив один крок вперед у підготові до покликання лікарів до військової служби, назначуючи краєву дорадчу комісію для побору лікарів і дентистів. Комісія складається з сьоми осіб, а на її чолі стане д-р Гаверд А. Роск, який містить свої статті на медичні теми в щоденнику „Ню Йорк Таймс". Надіються, що за кілька днів появиться заклик президента до побору лікарів.

ПОТРОЄННЯ КІЛЬКОСТИ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ.

Вашинґтон. — Підкомісія збройних сил палати репрезентантів погодилася над проєктом, щоб силу маринарського корпусу збільшити з двох на чотири дивізії з двома частинами повітряної сили. Якщо б на це погодився Конґрес, то теперішній корпус маринарів зросте із 123,000 вояків до 326,000, а це значить, що буде втроє сильніший ніж тепер. Для переведення таких змін переслухано як знавця команданта корпусу маринарів, ґенерал-майора Мервина Г. Сілверторна.

КОМІТЕТ О. Н. УХВАЛИВ ЗАХІДНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ КОРЕЇ

РЕЗОЛЮЦІЯ ОЗНАЧАЄ „ТИХУ ЗГОДУ" НА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ АЛІЯНТАМИ 38-МОЇ ПАРАЛЕЛІ

Лейк Соксес, 5. жовтня. — Політичний Комітет Об'єднаних Націй ухвалив вчора більшістю 47 голосів проти 5 совєтських запропоновану західними країнами резолюцію в справі Кореї, яка дає „мовчаливу згоду" на переступлення аліянтськими військами 38-мої паралелі та „докінчення роботи" в повному розгромленні північно-корейського комуністичного аґресора. Резолюція має бути ще апробована Генеральною Асамблеєю, але вислід голосування в Політичному Комітеті, в якому заступлені всі члени Об'єднаних Націй, не залишає жадного сумніву, що теж Асамблея дасть ген. Мек Артурові повновласть та вільну руку щодо дальших військових дій в Кореї. Резолюція, крім того, передбачує встановлення окремої Комісії О. Н., яка, після розбиття і роззброєння комуністів, матиме за завдання перевести в цілій Кореї вільні вибори і встановити один демократичний режим для цілої країни. Комітет рівночасно відкинув совєтську резолюцію більшістю 46 проти 5 голосів, як теж більшістю 32 голосів проти 24 не приняв посередньої індійсько-юґославської резолюції. Совєтська резолюція передбачувала відкликання аліянтських військ з Кореї а індійська пропонувала не переступати паралелі.

ЦВІТАМИ І ПРАПОРАМИ ВІТАЄ корейське населення своїх визвольників від комуністичного терору. Такі сцени повторюються в усіх місцевостях не тільки Південної, але й Північної Кореї, в глибину якої невпинно посуваються південно-корейські війська. Корейське командування дало наказ відноситись до північних корейців як до „визволених братів".

СВІТОВА ПОЛІТИКА ПІД ЗНАКОМ БЕЙСБОЛУ

Лейк Соксес, 5. жовтня. — Вчора на дверях міністеріяльного клюбу в О. Н., висіла, як звичайно, табличка: „Прохається не турбувати: міністри на нарадах". Наради справді відбувалися, під час яких прийшло до „гострої виміни думок" між представниками двох приязних країн: Канади і Филипин. Діло в тому, що канадійський міністер Пірсон „тримає" з Філісами, тоді, як филипинський представник, ген. Ромульо „дав би голову" за Єнків. Вони оба сиділи при телевізійному апараті, як і мільйони американців.

СТАССЕН ВИБИРАЄТЬСЯ НА МІСІЮ ДО СТАЛІНА

Вашинґтон. — Гаролд Стассен, президент Пенсилвенійського університету, оприлюднив письмо, яке він вислав до совєтського диктатора Йосипа Сталіна з пропозицією особистої зустрічі з ним для обговорення тривалого світового миру. Стассен каже, що він передав у понеділок лист совєтській амбасаді для переслання його до Москви. Він твердить, що це його особистий плян, опертий на запросинах премієра Сталіна, коли Стассен відвідав його в Москві перед півчверта роками. Стассен виявив, що він незабаром залишить свої обовязки президента університету і поїде до Азії на яких 6 до 7 тижнів. Його подорож фінансує якась фундація, яко імени він не виявив. Якщо Сталін згодився б на розмову, Стассен плянує взяти з собою кількох людей на конференцію з провідними совєтськими людьми. Урядові кола у Вашинґтоні глядять з недовірям на нову спробу „Місії до Москви".

ПІДГОТОВКА ДО КІНЦЕВОГО БОЮ В КОРЕЇ

АЛІЯНТСЬКІ І КОМУНІСТИЧНІ ВІЙСЬКА ПЕРЕГРУПОВУЮТЬСЯ І СТЯГАЮТЬ НОВІ ПІДКРІПЛЕННЯ. — ПОХІД РЕСПУБЛІКАНЦІВ НА ПІВНІЧ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ. — АЛІЯНТИ ГОТОВІ ДО ПЕРЕХОДУ ПАРАЛЕЛІ

Токіо, 5. жовтня. — Тоді як в Об'єднаних Націях продовжуються дебати в справі замирення Кореї, війська обох воюючих сторін по обох боках 38-мої паралелі перегруповуються, стягають нові підкріплення та приготовляються до кінцевого бою за остаточну перемогу. Існує загальне переконання, що аліянти переступлять 38-му паралелю, яку вже переступили південно-корейські війська та до якої підступають з усіх напрямків американці. Кінцеве рішення в цій справі залежить від Об'єднаних Націй або від аліянтського головного командування. Вміжчасі, з головної квартири ген. Мек Артура повідомлено про прибуття на театр війни американської Третьої Дивізії Піхоти, хоча не відомо чи вона вже є в Кореї. З тих самих джерел повідомлено, що аліянти переступлять паралелю та почнуть генеральний наступ на Північну Корею з хвилиною, як того вимагатиме військова стратегія. З'єднання американської авіяції, що впродовж дня безупину бомбардували воєнні об'єкти на ворожій території, стверджують оживлені рухи ворожих військ на східному і західному секторах північного фронту. Спостережено новий великий конвой ворожих військ, що в складі около 100 вантажних автомашин посувається на південь від манджурського кордону. Один такий конвой розбито дощенту вчора. Повітряна розвідка, як теж полонені стверджують, що червоні поспішно підтягають тепер сильні підкріплення до міста Вонсан, в напрямку якого наступають південно-корейські армії здовж східного побережжя. В інших повідомленнях стверджується, що ворог окопується та фортифікується у віддаленні приблизно 30 миль на південь від міста. Вміжчасі, південно-корейські війська посунулися вчора на дальших 10 миль вглиб ворожої території, зайнявши місто Чанґджон, у віддаленні приблизно 50 миль на південь від Вонсан та около 60 миль на північ від 38-мої паралелі. На центральному і західному секторах фронту американські і південно-корейські війська очищують ще здобутий південно-корейський терен від ворожих недобитків і невпинно, хоча повільно, посуваються вперед до паралелі. Загально вважається, що на кінцеву битву за остаточну перемогу вже не доведеться довго ждати.

ПРАПОРАМИ І ЦВІТАМИ ВІТАЮТЬ КОРЕЙЦІ ВИЗВОЛЬНИКІВ

Канґсонґ, Північна Корея, 5. жовтня. — Населення цього північно-корейського порту, — віддаленого на поверх 30 миль від 38-мої паралелі та яке ввесь час було під комуністичною владою, з неописаним ентузіязмом, повінню прапорів і цвітів привітало своїх південно-корейських визвольників. Південно-корейські вояки строго придержуються наказу свого командування, щоби відноситися до північно-корейського населення не як до ворога, тільки як до „визволених братів". В північно-корейських місцевостях тільки рідко можна зустріти молодшого хлопця, бо всіх їх змобілізували червоні. З приходом визвольників майже все населення виступило на вулиці, не зважаючи на комуністичні залякування, що між наступаючими військами є „американці, що вбивають чоловіків, насилують жінок і їдять малих дітей". Через місцевість перекочується щораз більше південно-корейських військ, що концентруються до генерального наступу на Вонсан, який мав би початися правдоподібно в п'ятницю.

БЕВИН ПРО „НАУКУ" ДЛЯ СОВЄТІВ В КОРЕЇ

Лондон, 5. жовтня. — Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевин, заявив кореспондентам, що Совєтський Союз, по його думці, тепер буде більше осторожний в своїх аґресивних плянах після „науки" в Кореї. Бевин вернувся до Лондону після участи в нарадах Атлантійської Ради та Генеральної Асамблеї О. Н. в Ню Йорку.

БЮРО ТРАНСПОРТАЦІЇ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Вашинґтон. — Створено дальшу ланку в підготові до цивільної оборони, а саме покликано до життя Адміністрацію Оборонного Транспорту для кооринації усіх можливих перевозових засобів. Адміністратором транспорту буде Джеймс Кнудсон, теперішній голова Міжстейтової Торговельної Комісії. Нова агенція буде восьмою оборонною агенцією з черги. Її завданням буде вважати на признання першенства у приділі засобів для залізниць, вантажних авт, для портових установ. Нове бюро буде сповняти таку ролю, як у минулій війні сповняло Бюро Оборонного Транспорту.

У зв'язку з координацією транспорту стоїть викінчення плянів для безпосереднього залізничого получення обох побереж, східного й західного. Залізничі підприємства, Ню Йорк Сентрал Лайнс і Пенсилвенія Рейлровд вже порозумілися зі західними залізничими лініями для встановлення простого залізничого получення від океану до океану для особового руху. До порозуміння приступили між ін. такі підприємства, як Санта Фі і Юніон Пасифік.

ТУРЕЧЧИНУ ПРИЙНЯТО ДО АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Вашинґтон. — Департамент стейту оприлюднює, що Туреччина прийняла пропозицію приступити до організації мілітарної сили разом з країнами Північно-Атлантійського Пакту для оборони Середземного моря. В імені країн з цього пакту запросив до участи Туреччину секретар стейту Дін Ачесон. Запросини вислано на підставі рішення на пятім зібранні Північно-Атлантійської Ради, яке відбулося недавно в Ню Йорку. Подібне запрошення вислано до Греції, одначе вона ще не відповіла. Надіються прихильної відповіди кожної хвилини. Обі країни запрошено після того, коли стало відоме, що вони порозуміваються між собою для заключення пакту взаємної оборони. До такої оборони вони плянують притягнути ще Юославію й Італію.

● Південно-американські представники в О. Н. ведуть інтензивну акцію для досліджения і покарання порушників людських прав в країнах совєтських сателітів.

ПЛЯНИ РОСІЇ ПЕРЕД НАПАДОМ НА КОРЕЮ

Вашинґтон. — Дру Пірсон, якому приписують вміння довідатися про важливі тайні подробиці з політичного життя, покликується на розвідчу службу і каже, що Москва була певна, що Америка не піде до війни за Корею. Такі звідомлення переслала до Москви совєтська амбасада і такі вісти переереслали туди совєтські шпиги. За такими запевненнями Кремль підгоптовив був цілу низку своїх плянів у поході на здобуття світу. В Азії мали комуністи зайняти Корею, негайно опісля виконати наїзд на Формозу, Тибет, французький Індо-Китай, дальше викликати громадянську війну в Індії. В Европі все було приготоване до наїзду на Юґославію, Грецію та на Західну Німеччину, а в Середнім Сході мав бути виконаний напад на Азербайджан і Іран. Рішення президента Трумана боронити Кореї збройною силою вдарило по голові кремльських диктаторів і тому їхні представники в Об'єднаних Націях кидаються як навіджені, щоб замаскувати свою невдачу.. Теперішні виступи Вишинськоо це тільки спроба штучного заколисання чуйности Америки й О.Н., після чого Росія приступила б до викінчення намічених плянів.

РІШАЛЬНІ ТИЖНІ В ОБОРОННІЙ ПІДГОТОВЦІ ЕВРОПИ

Париж, 5. жовтня. — Найближчі два тижні будуть рішальні для оборонної підготовки Европи в рямках Атлантійського Пакту — стверджується тут в дипломатичних колах, беручи до уваги ключеве положення Франції та її становище в теперішній західно-оборонній політиці. Протягом цих двох тижнів французький парлямент має остаточно вияснити французьке становище щодо обстоюваної Злученими Державами німецької участи в обороні, зокрема щодо включення німецьких вояків в західноевропейську армію, передбачене останніми постановами Атлантійської Ради. Рівночасно французький уряд робить заходи, щоби одержати від Злучених Держав безпосередню матеріяльну допомогу в створенні і озброєнні плянованих нових 15 дивізій. Добачується деякі труднощі в обох випадках.

ОБВИНУВАЧУЄ ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ В ПРОДАЖНОСТІ ЧЕРВОНИМ.

Вашинґтон. — Сен. Стайлс Бриджес, республіканець з Ню Гемшир, вийшов з обвинуваченням, що департамент стейту, разом з Великою Британією, складають змову для запродання себе червоним китайцям в заміну за допущення їх до Об'єднаних Націй. На це відповідають з департаменту, що це неправда. Якщо сенатор Бриджес хоче робити закиди, то наперед мусить провірити факти. Коли йдеться про голосування в Об'єднаних Націях в китайській справі, то сенатор хіба не вміє слідкувати за цією справою, пояснюють урядовці департаменту.

● Дальше доводить, що нема українського народу тижневик „Світ", що виходить у Вилкебері. Розвідки про те, „чого нема", пише протоєрей І. Чернавин.

СУМНІВИ ЩОДО МОЖЛИВОСТЕЙ КИТАЙСЬКОЇ УЧАСТИ У ВІЙНІ

Гонґ Конґ, 5. жовтня. — Політичні спостерігачі тут висловлюють оправдані сумніви щодо можливостей явного приступлення комуністичного Китаю до війни по боці своїх північно-корейських комуністичних однодумців. Ці сумніви повторюються, не зважаючи на заяву комуно-китайського премієра, що його країна не буде „приглядатися з боку" та на повідомлення про розбиття одного і спостереження других військових конвоїв з Манджурії в Північній Кореї. Сумніви базується головно на здогадах, що комуністичний Китай навряд чи схоче рискувати з власної волі явним приступленням до війни, що призвело б без сумніву до масового бомбардування китайських міст та до евентуальної висадки на китайському контененті національно-китайських військ з Формози і відновлення громадянської війни в самому Китаю.

8 ЧЕХІВ ВТІКЛИ ЛІТАКОМ ДО АНГЛІЇ

Лондон, 5. жовтня. — Сьогонді тут повідомлено, що минулої суботи вісімох чехів, між ними трьох, що під час війни служили в британській авіяції, втікли літаком з Праги до Англії. Подробиць втечі не подано, додаючи тільки, що вона була старанно і від довшого часу плянована.

ПОЧАВСЯ КОМУНІСТИЧНИЙ "ГЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП" В АВСТРІЇ

Відень, 5. жовтня. — Після відкинення австрійським урядом ультимату щодо зміни закону про регуляцію цін і заробітньої платні, комуністи почали вчора генеральний страйк, що вже в першому дні заломився. Не зважаючи на скриту піддержку совєтських окупаційних властей, комуністи не потрапили ані припинити транспорту та перервати інших робіт, ані стероризувати робітників, що з ними не погоджуються. В совєтській зоні та в совєтському секторі Відня комуністи захопили поштові і телеграфічні уряди, тероризуючи і проганяючи з них урядників, але вони не поважилися на це в західних зонах. Якщо комуністи теж в совєтській зоні продовжували ці безпорядки, австрійський уряд рішений зжити поліцію, хиба що тоді інтервенювали б явно Совєти, але тоді справа перестала б бути внутрішньо австрійською. Положення оцінюється як серіозне.

● Пікетували безупину чотири роки одну велику фільмову студію з Голивуді юнійні столярі. Покінчили пікету, коли пішов апеляційний відклик до Верховного Суду. Це був „юрисдикційний страйк" проти іншої юнії, яка працювала в підприємстві.

● Ще два щоденники в Питсбурґу, разом п'ять — застановили своє видавництво вислідок друкарського страйку. Тепер Питсбурґ не має ні одної газети.

ВІЙНА МІЖ ПАКІСТАНОМ І АФҐАНІСТАНОМ

Карачі, Пакістан, 5. жовтня. — Пакістанське міністерство оборони повідомило сьогодні, що афґаністанські війська напали з півночі на пакістанську територію, починаючи аґресію. Афґаністанські племена і реґулярні війська мали перейти пакістанський кордон минулої суботи в районі міста Добанді, около 30 миль на північний схід від Чаман та зайняти просмик Боґра. Після запеклих боїв наїзник мав бути відбитий. Між Пакістаном і Афґаністаном вже від кількох місяців ведеться „холодна війна" з великою можливістю „гарячої". Причиною конфлікту між цими двома країнами є прикордонні райони з масою населення, що творять великий резервуар воєнного понтенціялу. Стверджується, що Афґаністан, який на півночі межує зі Совєтським Союзом, в останньому вперше затруднював совєтських техніків і цього року вперше в історії Афґаністан відвідала совєтська „торговельна місія".

В АМЕРИЦІ

● Мати домагається звернення з Кореї сина, капраля Ллойда Р. Остина, з Ст. Петерсбурґ, Фла., тому, що він не має 16 років життя, а поїхав до армії. Мати сама підписала фальшиво папери, даючи 14-річному синові дозвіл заявити, що він має 17 літ і так дістатися до армії.

● На 2,085 вояків при повітряній силі є один генерал. Це виявилося підчас переслухання свідків у комісії збройних сил в палаті репрезентантів.

● Стефанія Гофрат, жінка-детектив міської поліції від восьми років, складала свідоцтво в нюйорській шкільній раді проти учителя Давида Фрідмана, обвинуваченого в комунізмі. Вона в подробицях доказала, що він був членом партії.

● День Колумба в Америці відсвяткують 12 жовтня. Відповідну проклямацію до населення видав през. Труман.

● Батько десяти дітей згинув як вояк в Кореї 5. вересня. Його ім'я Вилйєм Сіммонс, який жив у Мейсон Ситі, в стейті Ілиной. Його два сини служать теж у Кореї. Один з них був ранений в боях. Третій син хоче вступити до армії, одначе не має ще 17 років і мати не дає йому на це дозволу.

В СВІТІ

● Бернард Шо, 94-літній англійський драматурґ, вернувся сьогодні з лікарні до дому після 22 днів лікування зломаної ноги. Лікарі стверджують, що вони ще не мали пацієнта в такому „піднесеному дусі".

● „Вичистили" вулиці „Айзенгавера" і „Монтґомері" чеські большевики в Празі, переіменовуючи їх назвами совєтських достойників — повідомляє офіціяльний комуністичний орган „Руде Право".

● Уступив уряд Йордану в наслідок непорозумінь щодо дальшої політики у відношенні до Ізраїля. Частина міністрів заступала думку, щоби знову починати війну.

● Таємничі радієві звуки з простору переловили англійські вчені, які намагаються тепер вияснити їх походження і значення.

СВОБОДА — SVOBODA
український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„НАЙБІЛЬШИЙ ВИКЛИК"

Успішна „поліційна акція" Об'єднаних Націй в Кореї підняла дуже високо престиж цеї міжнародної установи, але рівночасно поставила її в дуже трудне положення, коли приходиться рішати, що далі робити. З усіх труднощів, з якими доводилось Об'єднаним Націям досі мати до діла, пише Дейвид Лоренс, кореспондент часопису „Ню Йорк Геральд Трібюн", це — „найбільший виклик". При тому він нагадує, що до цього часу втрати Злучених Держав в Кореї, в ранених і поляглих, виносять понад 20,000. Вони більші ніж втрати усіх інших держав — членів Об'єднаних Націй — разом взяті й тому американський нарід дуже пильно слідкує за тим, яке буде остаточне рішення О.Н. в корейській справі. Идеться про те, щоб не треба було знову незабаром іти боронити якусь другу нападену націю, та щоб були покарані ті, що спричинили війну в Кореї, а як не покарані, то бодай виявлені. Те останнє особливо важне, бо Совєти та комуністичний Китай хотіли б тепер мати великий голос щодо дальшої долі Кореї. Тому, заки вони мали б бути допущені до такого голосу, треба б спершу вияснити їхню дотеперішню ролю в корейськім конфлікті.

З другого боку Об'єднаним Націям треба рахуватись зі становищем Індії в корейській справі. Воно таке, що ще більше комплікує цю справу. Індійський премієр, Пандит Негру, є проти цього, щоб збройні сили Об'єднаних Націй переступали 38 паралелю та змагали до „повної мілітарної перемоги", яку плянують, як він каже, люди з „мілітарною ментальністю". Немає сумніву, що Негру зарахував до таких людей теж і ген. Доґлеса МекАртура, хоч не згадував його по імені. „Військовий світогляд" та „військові методи", каже Негру, „ще не розв'язали досі ніякої великої світової проблеми", коли ж мова про комунізм, то це „сьогодні, в Азії, дрібна справа". Куди важнішою є, на думку Негру, „націоналізм, який існує і з яким треба рахуватись", бо „комунізм, чи не комунізм, але ніякий аргумент не заважить в ніякій азійській країні, якщо він звернений проти націоналізму".

Негру знає европейський та азійський способи думання і репрезентує таку велику країну, як Індія, тому з його голосом рахуються. Його недоцінювання комуністичних і кремлівських впливів у його власній країні, чи взагалі в Азії, впливає і на його відношення до розв'язки корейського конфлікту. Воно подиктоване ще й страхом, що якщо війна буде продовжуватись теж і на території Північної Кореї, то готов вмішатись у війну ще й комуністичний Китай, як це виходило б з погроз його премієра, переданих по радіо.

Беручи це все під увагу зрозуміємо, чому Лоренс вважає тепер корейське питання „найбільшим викликом". Коли б так переважила в Об'єднаних Націях угодова фракція і дала себе залякати погрозами комуністичного Китаю і Совєтів, або угодовістю Індії, шкода було б пролятої в Кореї крови за її визволення. Їй і без цього ще далеко до визволення, бо навіть по замиренню вона може стати другою Грецією. Совєти та комуністичний Китай вже навіть підготовили для цеї цілі „партизанські відділи". Тому саме справа Кореї сьогодні ще більше складна, як була нею тоді, коли почалась комуністична аґресія.

ТІНІ НАШИХ НЕДОМАГАНЬ

Недільна українська маніфестація в Ню Йорку з приводу 10-ліття Українського Конгресового Комітету була багатомовним п о к а з н и к о м наших можливостей, потреб і спроможностей. Вона, головно виступами і заявами американських промовців сенаторів Айвеса і Лімена та проф. Бирнгема, потвердила велику правду зробленого на цій же маніфестації с п о с т е р е ж е н н я посла Івана Дікура з Канади про виїмково пригожі обставини для акції американських і канадійських українців в користь української визвольної справи. Це чи не вперше від довшого часу авторитетні американські представники заявилися виразно в користь визнання за українським народом права на самовизначення не тільки „дипломатичним шепотом", але явно перед цілим світом, та за практичною американською допомогою українським змаганням. Заяви Бирнгема, що американці „стоять по боці народу, який бореться за волю", сенатора Лімена за „вільну Україну між вільними націями світу" та сенатора Айвеса, що „українці заслуговують на американську допомогу" могли б статися без сумніву переконанням загальної американської опінії і з цим теж засадою практичної американської політики, якщоб ми до цього відповідно причинилися. Ми щонайменше могли б це приспішити.

Але тут власне, виявляються наші тіні. Про них згадував в своєму привітальному слові голова Ювілейного Комітету Дмитро Галичин. Говорячи про розбивання УККомітетом „скали фалшу і облуди", якою придавили українську справу в Америці її вороги в минулому, він звернув увагу про потреби в майбутньому: „Щоби УККомітет міг в майбутньому промовляти так, щоб сильні цього світу не тільки почули його голос, але на нього відповідно зареаґували, то ця мова УККомітету, головно тепер, напередодні неминучого зудару між демократичним світом волі та комуністичним світом рабства і насильства, мусить мати повну моральну і матеріяльну піддержку всього нашого загалу". Як ця піддержка виглядає тепер, виходить теж з його повідомлення, що за вісім місяців збіркової акції на Національний Фонд зібрано досі тільки 40,000 долярів, отже заледви 25% з передбачених 160,000. Що з того, що існують для української справи сприятливі обставини, про які говорив посол Дікур та які потвердили сенатори Айвес і Лімен, що з того, що ми всі „щиро бажаємо" допомогти Україні, що з того, що ми бурею ентузіястичних оплесків відповідаємо на кожну згадку про героїчну УПА, як ми, поверх мільйона американських українців, потрапили з л о ж и т и тільки 40,000 долярів на Народний Фонд, з якого в додатку мають бути покриті всі наші не тільки політичні, але й гуманітарні та культурні потреби.

Це не є тінь, це справжня чорна пляма на нашій репутації і на нашому сумлінні. Що можна зробити за 40,000 долярів? Це ж не вистачає на те, щоб в нормальних американських обставинах будь-яку акцію починати, а не то, щоб її повести. Невже ж за 40,000 долярів ми хочемо допомогти Україні визволитись від ворога, який видає мільйони долярів тільки на те, щоб українську визвольну справу в Америці придавлювати „скалою фалшу і облуди"?

Не хвилюючі заяви американських сенаторів є дзеркалом нашої вартости, але тих мізерних 40,000 долярів, що ми їх зложили на наші народні цілі. Як не сором, що горстка наших обдурених фалшом і облудою земляків складає приблизно таку ж суму кожного року на видавання большевицького п'ятиколонного органу.

Ще залишається три місяці до кінця року. Це місяці звичайного сезону нашої громадської праці, наших імпрез, річних зібрань наших організацій і товариств тощо. Ще є час стерти з нашої громадської совісти цю чорну пляму і усунути цю темну тінь, що висить над усіми сприятливими нам можливостями. Справа національного датку мусить стати справою нашої чести і нашого першого громадського обов'язку. Як говорите з громадянином, насамперед запитайте його, чи він зложив національний даток. Піднесіть цю справу на зборах свого товариства і на сходинах його членів. Подбайте, щоби цей національний даток був справді максимальний. Без нашої піддержки голос УККомітету в користь визволення України буде нечутно бреніти, а не гоміти. Пам'ятаймо що як в теперішніх сприятливих обставинах не заговоримо ми, то промовить каміння.

Іван Кедрин.

„ДИВІЗІЯ ГАЛИЧИНА"

ЧОМУ ЇЇ КОЛИШНІ ЧЛЕНИ ДОСІ НЕ МОЖУТЬ ЇХАТИ ДО ЗДА?!

II. Становище проти б. членів Дивізії — доказ злоби або анальфабетизму.

Недавно появилася часописна вістка, що уряд Канади офіційно допустив до в'їзду в ту країну колишніх членів Дивізії Галичина, які перебувають, як політичні еміґранти, в Німеччині чи Австрії, або в Англії. Однак наздогін прийшла „поправка": У довірочному обіжнику до своїх консулів канадійський уряд виконання того свого рішення припинив. Що сталося? Дуже просто: Жидівська пресова агенція у Канаді розіслала до часописів статтю **проти** допущення до Канади колишніх членів Дивізії, закидаючи їм фашизм і участь у „варварських діях проти жидів". Водночас ця Агенція покликалась на формальне застереження, що його до канадійського уряду зголосив Жидівський Конґрес у Канаді. На щастя, Комітет Українців Канади негайно у чемних, але дуже рішучих листах до обох тих установ зареагував, стверджуючи, що ні з фашизмом, ані тим паче з ніякими протижидівськими виступами і протижидівською варварською політикою гітлерівської Німеччини Дивізія Галичина не мала ніякого зв'язку й до ніяких акцій не була ніколи вживана, бо це навіть противилось би всьому її характерові. Листування між КУК-ом та Жидівським Конґресом і Агенцією закінчилось устійненням б е з п о с е р е д н ь о ї устної конференції. Не знаємо її висліду, але знаємо, що канадійський уряд переводив після згаданого застереження жидів **власну** провірку справи. Не маємо ніяких сумнівів, що ця провірка вийде для Дивізії корисно. Бо яке може бути краще джерело інформацій про Дивізію, як **британське в Лондоні?** Адже англійський уряд і його військово-політичні чинники, діставши в полон всю Дивізію проаналізували кожну ниточку з її історії. І дійшли до такого висновку, що ставились до Дивізії підчас її перебування в Ріміні якнайкраще, а після того **всю** її, округло 10,000 осіб, перевезли на свій кошт до Англії і швидко потім перевели на цивільний стан.

Отже, коли Англія із найкращою військово - політичною розвідкою у світі, не лякалася взяти до себе 10,000 колишніх членів Дивізії, і коли навіть лейбуристський уряд не лякався її „фашизму", — то відкіль цей страх — у Злучених Держав Америки?! Бо акуратно Злучені Держави до цього часу вперто забороняють в'їзду до ЗДА нечисленним одиницям, колишнім членам Дивізії, що є в Німеччині й Австрії. Тоді, коли від усіх новоприбуваючих до ЗДА при останній провірці комісією Уряду Іміґрації відбирають на кораблі присягу, що вони не були і не є комуніс-

(Докінчення на стор. 3-тій)

Д-р Мирослав Прокоп.

УПА — як фактор української визвольної політики

V.

УПА родилася на базі дій українського визвольного руху.

Ми сказали нижче, що політична плятформа УПА була не тільки результатом зовнішних вимог, тобто боротьби з займанцями України, але також внутрішніх моментів. При тому йшло про тодішній революційно - визвольний табор, передусім про ОУН, бо інші, протиставні революційним елементам чинники себе в тому періоді української визвольної боротьби не виявили.

Пишучи про ці справи, ми свідомі, що заторкуємо дуже складні питаня, яких основний розгляд вимагає ширших студій та ще певної довшої історичної перспективи. Ми обмежимось до загальних стверджень, що їх можна вмістити в рямках газетної статті.

Идеться з одного боку про факт що в найкритичнішому для українського народу періоді минулої війни і в сучасний момент його визвольної боротьби не вдержався в Україні широкий вахляр політичних сил що відповідав би довоєнному, принаймні західноукраїнському фактичному станові та що головний тягар боротьби остав на тих, хто віддавна визнавав і проводив революційні прийоми визвольної політики. Явище це настільки незрозуміле, що тотожна довоєнна ситуація серед інших народів заходу, викликала зовсім іншу як в нас реакцію на німецьку окупацію. Такий фактичний стан спонукав революційні українські чинники визнати поставу інших політичних сил за капітуляцію перед ворогом. Очевидно йдеться про становище даних політичних угрупувань як цілости, а не про акції поодиноких осіб, які в більшій чи меншій мірі приймали і приймають участь у визвольній боротьбі на рідних землях. Характеристичне однак, що впродовж останніх пяти років нової української еміграції не було в нас серіозних спроб відважно і безпристрасно проаналізувати причини цієї — як не як — кризи, що довели до такого стану. Йдеться чейже не тільки про оцінку минулого, але також про певне світло, яке може дати така аналіза для майбутнього. Питання це тим важніше, що йдеться про українські демократичні партії, а коли сьогодні думається про майбутню українську державу, то оправдано приймається її демократичний характер. Але кожному є ясним, що в тій ситуації, в якій знаходитисьме українська держава, навіть при найдогідніших зовніщних умовах, тільки здорова, діева та спроможна стояти з народом навіть в найкритичніших ситуаціях демократія, зможе бути прийнята українським народом та забезпечити його ріст. Її вирощування — це одне з важливих наших завдань по цій і тій стороні залізної заслони.

З другого боку йдеться про український самостійницький рух останнього двадцятиріччя, тобто той рух, який родився і мав своєю головною базою Західну Україну, без якого однак неможливо подумати всього того розвитку політичної думки і чину, що проходив в часі війни на всіх українських землях і проходить сьогодні. Зокрема не можна без нього подумати самої УПА.

Немає сумніву, що до того, що рух цей був органічним твором українського народу в його боротьбі за власну державу. З другого однак боку немає також сумніву, що на рух цей не остався без впливу цей розвиток політичної думки і політичної практики, що в часі його повстання проходив на заході Европи. Було б дивно, якщо б було інакше. Бо хіба політичні дії, зокрема політична думка в Україні напр. початків цього сторіччя не формувались під впливом тодішних ідейних течій заходу? Чи не прибували вони на Україну і чи не відчув їх не завжди благородного впливу український нарід в 1917 роках?

Не інакше було і тепер. Перехоплюванню неорганічних і чужих українській духовості елементів сприяла цим разом загумінковість терену, недостача в той час в Західній Україні великих індивідуальностей, що вміли б відрізнити і мали відвагу публично назвати те, що було добре, а що зле, і врешті барабанний вогонь не завжди глибокої публіцистики того часу. Коли зважити, що обєктом дій була тодішня патріотична молодь, то образ доповнюється. Нічого дивного, що в такій ситуації легко було перемішати справжні вартості, що були на потребу народові з прикритою голосною фразою, чужою і шкідливою нам контрабандою.

Але вистачило ширшої зустрічі визвольного руху з всеукраїнською п р о б л е м атикою важких років минулої війни, і сучасної дійсности в Україні, щоб накинений неорганічний баляст почав відпадати та

(Продовження на стор. 4-тій)

М. М.

З-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

11)

Звичай велить, щоб всі пасажири одягли собі на шию запашне „намисто" з гавайських квітів, а коли пароплав вже відпливає, то той хто хоче знову вернутись на Гаваї, повинен скинути свої квіти на морські хвилі, і як вони принесуть їх до берега, то значить він ще поверне сюди. Тому що всі „злюбили" Гаваї і всі хотіли повернутися ще раз, то у кожного пасажира на шиї було може і по 10 „разків" гавайських „леїв" з квіток, і коли ми стали відпливати, то всі почали кидати квітки в море і воно майже все вкрилось квітами, а тут надлетіли на білих вітрилах яхти багачів, що відпочивали в Гонолулу, вони один перед другим старались наловити більше тих квіткових гірлянд, щоб завезти їх на беріг і дати повну запоруку, що ми таки повернемо. Було багато сміху, криків вересків, бо ті яхти просто одчайдушно носились по під самий ніс нашого „Президента" та майже збивали одна одну, перевертали і обдавали хвилями, а потім поплили провожати нас далеко в море і тільки, коли сонце почало пірнати за золотий сліпучий обрій повернулися до берега.

Ще 4-5 днів безмежного океанського простору (4 чи 5 тому, що ми мали т. зв. „мерідіан дей" себ-то пливучи зі сходу на захід ми мали різницю в 1 день, то щоб вирівняти її ми мусили мати два тих самих дні і ті самі числа — це були дві неділі 1-го лютого), ще де-кілька балів, ще огляд машин і радардової станції нашого могутнього „Клівеленда" (на цей огляд з півтисячі пасажирів пішло всього пятеро: індус, китаєць і нас троє українців), ще прощальний „капітанський" обід з вибагливим меню, розкішним удекорованням їдальні і розкішними одягами пасажирок, і перед нами мета нашої подорожі: завтра вдосвіта будемо в Сан Франціско... Останню ніч на пароплаві майже ніхто не спав, хто пакувався, хто до білого дня танцював, хто просто не міг набалакатись перед завтрішнім розставанням, хто трохи підпив і виспівував якісь невідомі мотиви, а я не могла стулити очей, думаючи: що чекає нас завтра? як почнеться наше нове життя в новій країні? що нас зустріне — доля чи недоля?

Сан Франціско зустріло нас своїм майже традиційним густим туманом. Було непривітно, зимно і вогко. Туман настільки був сильним, що не тільки заволік все навкруги і закрив нам чудовий краєвид, але навіть на віддалі 3-х кроків нічого вже не було видно і ми не тільки не могли полюбуватися знаменитими мостами: Ґолден Ґейт — Золотими ворітьми — і довжелезним мостом через морську затоку „Сан Франціско-Окленд бей брідж" (досі він був найдовшим в світі мостом) під якими ми пропливали, але ще і досі дивує мене, як міг наш великий пароплав в такий густий туман, коли нічогісенько не було видно, навіть жовтих і червоних світел, щасливо пройти під ці обидва мости? Але заки пароплав пристане до причалу треба одбути ще одну перевірку — лікарські оглядини. Ми пливемо з Азії, отож є небезпека прокази і трахоми, тому будуть пильно оглядати наші руки і очі. Пасажирів щось біля 700, а лікар один, коли то дійде черга? Але лікар почав з „кінця" — перших викликав „юкреніан", а що нас було всього троє, то це не забрало ні йому ні нам багато часу, тим більше що він замість оглядати наші руки потиснув їх нам, привітав з добрим ранком та запитався чи дуже ми квапимось зійти на беріг і сміючись підписав наші свідоцтва та сказав: „біжіть тепер щасливо".

І ось ми вже сходимо на беріг, і підносячи в серці горячі молитви Всевишньому хрестимось в той мент, коли наші ноги ступають на тверду землю, що має віднині стати нашою п р и б раною Батьківщиною... Але як описати ті почуття, що охопили нас, зокрема мене? — Тут все змішалось: 1) і радість визволення, певність, що ні холод ні голод, ні „чорна ліста" (яку вдалось нашим громадянам „дістати" — себ-то викрасти з радянського консульства і де наші імена стояли першими на тих 6 осіб, які вважались найбільшими ворогами і мали бути найскоріше знищеними), ні наскок червоних китайських банд — „палу" не загрожують більше нам; 2) і жаль за всіма тими українцями, що залишились на дальші муки в Китаю; 3) і сум, якийсь глибокий пекучий сум, що моя найкраща мрія повернутися на вільну Україну з Китаю залізницею і то обовязково через Зелений Клин, де пройшло моє дитинство і де було колись стільки гарних українських синів і дочок, — не здійснилась. Мені все здавалось, що живучи в Китаю, я так близько до України, що морські хвилі не відділюють мене від Неї, і я все терпіла, аби бути „блище" до Батьківщини, а тепер я почувалась так ніби я в своїй подорожі прибула на останню зупинку, потяг став, дальше рейок нема, тут кінчається дорога і мені вже звідси не вибратись ніколи, хоч мені і треба ще далеко-далеко їхати до свого рідного дому... Та зо всіх цих почувань і якоїсь розгублености перших хвилин та почуття самітности, бо ми знали, що в Сан Франціско ніякої української організації, ні навіть свідомих українців (окрім пані Денис) нема, нас визволили і піднесли на дусі і дали нову надію на майбутнє та збільшили енергію почати нове життя в новому краю ті листи, які наспіли від наших друзів і знайомих саме в день нашого приїзду.

Телеграми і привіти з нагоди 10-річчя УКК.

З нагоди Ювілейної Академії, влаштованої минулої неділі в Ню Йорку для вшанування 10-річчя існування та праці Українського Конгресового Комітету, наспіло цілий ряд привітальних телеграм і листів в яких оцінюється працю УКК в світлі теперішнього положення та висловлюється надію на досягнення тих цілей, до яких він змагає. Деякі з цих телеграм передаємо:

Губернатор Томас Е. Дюї:

З нагоди десятиріччя створення Українського Конгресового Комітету Америки, національної Репрезентації льояльних американців українського роду, я бажаю погратулювати Вам усім в цілій країні за досягнення Вашої організації, головно за Ваші прислуги нашій країні під час війни, після неї і тепер. Рівночасно я бажаю висловити гарячу надію, що Ваші краяни за залізною заслоною, які зазнають всіх знущань, переслідувань і масових вбивств з боку совєтської правлячої кліки, вже скоро — при Божій ласці — здобудуть волю і заживуть вільним життям вільних людей, яким втішаємося ми в нашій країні. Томас Е. Дюї.

Сенатор Брайен МекМеґон (Демократ з Конектикат):

Я особливо жалую, що не можу бути разом з Вами в Українському Конгресовому Комітеті Америки та взяти участь в святкуваннях Вашого десятиліття. Діяльність УККомітету менi добре відома. Я пересилаю Вам свої ґратуляції в сильній надії що Ви продовжуватимете цю прекрасну роботу, в якій Ви так багато досягнули. Я зокрема бажаю привітати проф. Добрянського за його знамените представлення доказів діяльного винищення мільйонів українців Кремлем перед очолюваним мною Сенатським Комітетом Закордонних справ, що розглядає справу народовбивства. Цей договір мусить бути ратифікований і я сподіюся, що це станеться в листопаді, як ми знову зберемося на сесію. Я потребую Вашої піддержки в цій праці. Брайєн Мек Меґон, сенатор Злучених Держав.

Сенатор Александер Смит (Республіканець з Ню Джерзі):

Я вважаю справжнім привілеєм нагоду висловити Вашій визначній організації мої найкращі побажання і мою повну піддержку за конструктивну працю, яку Ви виконуєте в світовій битві за мир. Члени Українського Конґресового Комітету Америки, чи то особистим досвідом чи досвідом їх родин і улюблених, пізнали найкраще, що світовий комуністичний рух Кремля є найбільш деструктивною і найбільш тиранською силою, яку будь-коли знав світ. Вони теж пізнали, що великий принцип свободи накладає серіозну відповідальність та що ми в Америці не можемо сидіти зі заложеними руками і втішатись демократичними привілеями, не граючи активної ролі в їх забезпеченні. Святкування Вашого 10-річчя відбувається в найбільш критичному часі. Але я думаю, що ми всі можемо пишатися тим, що Злучені Держави виявили цілком виразно свою рішучість поробити ефективні заходи за посередництвом Об'єднаних Націй, щоб не допустити до аґресії та захищати незалежність вільних націй. Я прилучуюсь до Ваших молитов, щоб український нарід знову здобув свою волю та щоби мир і справедливість за панували в світі.

Сенатор Френсіс Дж. Маєрс (Республіканець з Пенсилвенії):

Хай мені буде вільно передати найсердечніші поздоровлення Українському Конгресовому Комітетові з нагоди святкувань його десятиріччя. Впродовж десятиліття існування Вашої організації, світ безупину змагається проти тоталітарного гноблення. Рішуча постава Злучених Держав в Кореї доказала, що вільні нації стоятимуть об'єднано та поведуть спільну акцію проти актів аґресії, де вони не наступили б. Український нарід дуже добре знає значення тоталітарної неволі, але він ніколи не страчав своєї віри у волю і демократію. Ми не сміємо припинити наших зусиль, щоб не допустити до масового знищення українського народу. Американці українського роду, репрезентовані Вашою організацією постійно виявляють свою піддержку нашим демократичним інституціям та дали великий вклад для піддержки американських зусиль в змаганні до забезпечення миру і волі. Наші цілі є цілями людства і я вірю, що спільними зусиллями вільних націй в цілому світі ці ідеали будуть досягнені. Тоді рівність перед законом, соціальна справедливість та індивідуальна воля будуть знову дорогоціною власністю всіх людей. — Френс Дж. Маєрс, сенатор Злучених Держав.

Сенатор Роберт С. Гендриксон (Республіканець з Ню Джерзі):

Хай мені буде вільно використати цю нагоду та поздоровити Український Конгресовому Комітетові з нагоди його десятиріччя. Минуле десятиріччя було свідком росту Вашої знаменитої організації величезними кроками, відповідно до яких зростали теж Ваші патріотичні прислуги нашій країні. Я переконаний, що Ваші святкування в дні 1-го жовтня матимуть повний успіх та будуть не тільки підрахунком досягнень за останніх десять років, але теж граничним каменем для ще більших прислуг в роках, що наступлять. Роберт С. Гендриксон, сенатор Злучених Держав.

Сенатор Гомер Фергусон (Республіканець з Мішіґен):

В імені багатьох мічіґенських українців, знайомствами яких я пишаюся та яких зараховую до своїх приятелів, пересилаю поздоровлення з нагоди святкування 10-ліття Українського Конгресового Комітету Америки. Американські українці, можливо, краще ніж будь-хто інший познайомлені з великою перешкодою до міжнародного миру і безпеки, яка існує сьогодні. Їхні приятелі і рідні живуть під батогом нелюдяних Совєтів і самі зазнають терпінь тиранії. Створення Вашого Комітету десять років тому має велике значення, як і його початкова ціль включити американських українців для піддержки американських воєнних зусиль в боротьбі проти фашизму. Річниця припадає в невеселі часи, як ми знову приготовляємося до можливої розправи з комунізмом, але ця боротьба має неминучий вплив на становище українців в їх батьківщині, бо ж вони були першою жертвою совєтської аґресії. Тому що в теперішній світовій боротьбі йдеться за таку велику для всіх українців справу, ми знаємо, що наша країна може покладатися на своїх американських українців. Рівночасно я прилучуюся до Вас в очікуванні дня, в якому всі люди зможуть зажити в мирі і безпеці. Гомер Фергусон, сенатор Злучених Держав.

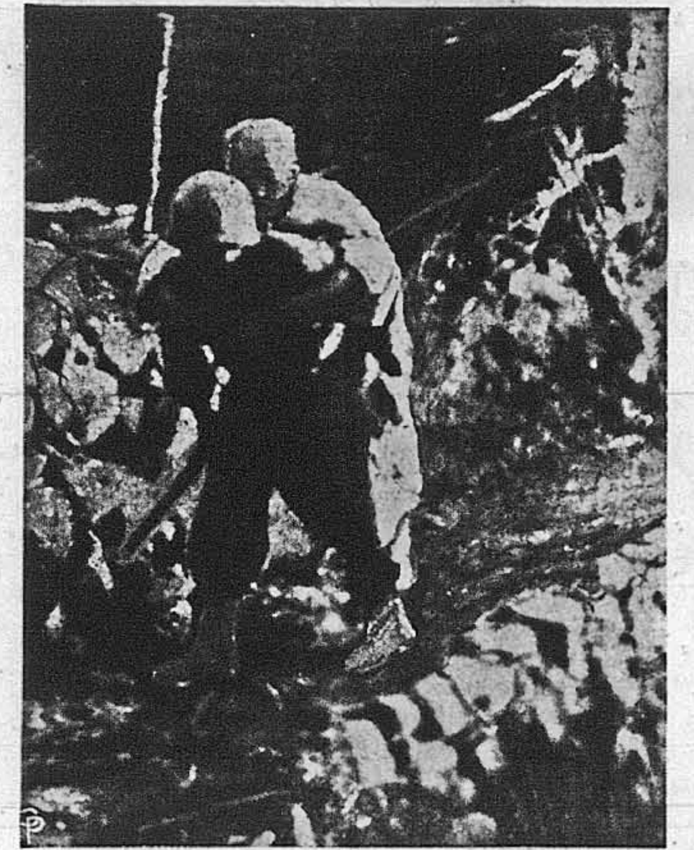
Сенатор Теодор Френсіс Ґрін (Демократ з Ровд Айленд):

Я мушу висловити глибокий жаль, що не можу взяти участи в зібранні в Карнегі Гол в найближчу неділю, коли Український Конгресовий Комітет Америки святкує своє десятиліття. Мені унеможливлюють це інші обов'язки. Цей Комітет дав великий вклад в американський спосіб життя, як це добре відомо нашим урядовим агенціям. Тепер він теж посилює свою боротьбу проти поширювання комунізму в нашій країні та піддержує наш уряд в його мирових зусиллях. Я переконаний, що Український Конгресовий Комітет Америки продовжуватиме свою добру роботу і в майбутньому. — Теодор Френсіс Ґрін, сенатор Злучених Держав.

Комітет Українців Канади:

Десятиліття праця Вашого Комітету є так важлива, що ми найщиріше ґратулюємо і бажаємо Вам дальших успіхів в праці для добра Америки і України.

Телеграми і листи наспіли теж від цілого ряду інших осіб і організацій, між ними від: Філії УККомітету в Сен Франсиско, Мілвокі, Дітройт, Балтімор, від Ліги Американців Українського Походження в Шикаго філії Союзу Гетьманців - Державників в Шикаго і Дітройті, від Уласа Самчука з Канади і інших.

ДОДАТКОВИЙ „ВОЄННИЙ ТЯГАР" двигає на своїх плечах вістун Френсіс Джеймс з Бостону. Подибавши в полі немічного і окалічілого корейського діда, безпомічного і залишеного його земляками, він несе його до найближчої оселі.

„ДИВІЗІЯ ГАЛИЧИНА"

(Докінчення зі стор. 2-гої)

тами — тоді, коли вже від більше року американські скринінґи для ДП в Европі проходять головно під знаком провірки відношення людини до комунізму і Совєтів, — тут спеціяльно переслідують тих, які перед історією заманіфестували своє протибольшевицьке і протисовєтське становище та які мають всі докази, що вони пішли до Дивізії не задля оборони Німеччини, а задля боротьби проти того ворога України, який є найбільшим ворогом Злучених Держав. Що мають думати собі про Америку й її політику ті, які 7 років тому пішли на збройну боротьбу проти Совєтів, пальцем не рушили проти західних Аліянтів, згори собі це застерегли, що не вільно їх проти Заходу вживати, першу нагоду використали для переходу на бік Заходу, у часописах читають про арештування в Америці совєтських шпигунів, про процеси проти комуністичних змовників, про законні заходи проти комуністів, а їх до Америки не впускають. Американський уряд є за створенням нової німецької армії проти Совєтів, але членів Української протисовєтської частини в німецьких уніформах — переслідують!

Коли появився новий імміґраційний закон здавалося, що численні меморіяли в цій справі таки добилися свого: у новому законі винято зпід права в'їзду до ЗДА тільки тих, які **„добровільно боролися проти західних аліянтів"**. Виходить, що Дивізія яка ніколи не була на західному італійському ані північно-американському фронтах, автоматично підпадає під катеґорію допущених до іміґрації. Але закон — законом а його виконавці мають вирішне слово. Передусім ІРО стоїть на становищі, що його обов'язує завжди його давня конституція, яка каже, що ті, що носили колись німецьку уніформу, не є ДП, а закон призначений тільки для ДП. А ДП Комісія у Вашингтоні з своєю екзпозитурою у Франкфурті проти такого становища не виступає, його толерує, ба, що більше, всі індивідуальні відкликання, зголошувані до Франкфурту, полагоджує неґативно. В останньому часі спеціяльно американські чинники ввели нові загострення у відношенні до колишніх членів Дивізії, взагалі заборонили їм виїзд із Німеччини, так, начебто Німеччина мала стати своєрідним концентраційним табором для тих, які підчас II. світової війни боролися в якихнебудь військових формацій проти большевиків!

Якби ще за таким становищем і всіми тими репресіями стояв якийсь конкретний плян, то можна би його оспорювати, але признавати плановість такої акції. Однак існують поважні, що воно діється безпляново: одні не знають справи і не хочуть знати (це ті, що рішають і можуть це рішити), другі свідомо роблять некорисну опінію, поширюючи леґенду про „фашизм" Дивізії, та б'ють по колишніх членах Дивізії, хотячи бити по українці. З особистою долею заторкнених ані з наслідками ширшого характеру ніхто не рахується. Вже розформування, розпорошення і зліквідування без решти тієї зразкової, знаменито вишколеної, політично проти Совєтів першорядно освідомленої бойової одиниці - це був великий промах. Сьогодні навіть французи, що мають найбільше недовіря до будь-якої ремілітаризації Німеччини, напевне з радістю погодились би на існування в загроженій Німеччині такої української Дивізії під зверхнім аліянським командуванням; Ясно, що при згадиній американській політиці не тільки нема мови проте, щоби якийнебудь колишній член Дивізії став добровольцем якоїсь аліянтської формації, але історія Дивізії і її нинішній епілог фатально впливають на військову мораль взагалі всієї української молоді. Чи американські чинники взагалі не здають собі з цього справи? Чи вони про це не думають?!

То може ці рядки, якщо безпосередньо не траплять до рук і вух тих, що їх ця справа повинна цікавити, то бодай підштовхнуть когось, що в свою чергу знову стукатиме до відповідних американських чинників у Вашингтоні, шукаючи логіки, що заґубилася в нетрях політики тих, що придумали термін „ДП", створили ІРО і ввесь ІРО-вський балаґан. Автор цих рядків є противником меморіялів, які хіба тільки зацікавлюють совість підписаного на них, але справі мало помагають. Але поза меморіялами є шляхи інші, є особисті зв'язки, є зустрічі, є такі українські установи й організації, яких моральним і політичним і добродійним обов'язком є встрянути в цю справу, не задовольнятись написанням меморіялу, бо це справа і принципового характеру і справа живих людей.

СВІТОВА ПОЛІТИКА ПЕРЕНЕСЕНА ДО О.Н.

Вашингтон. — Майже всі закордонні кореспонденти, які перебували у Вашингтоні, перенеслися тепер до Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Це тому, що з вибухом війни в Кореї відповідальність за неї перебрали О. Н. До того часу увесь вільний світ звертав увагу на становище Вашингтону. З перебранням відповідальности за війну в Кореї зосередилося теж і політичне життя в цій установі. Це пізнати хоч би з того, що през Труман сам заявив, що рішення в справі дальшого походу американських військ у Кореї залежатиме від вирішення в О. Н. Одначе, як показується, рішення в такім збірнім тілі, яким є О.Н., не йдуть так гладко, як в одній державі і тому деякі кола й особи починають виявляти нетерпеливість в вижиданні дальших подій.

ВАРҐАС НА ПЕРЕДІ В ВИБОРЧИХ ОБЧИСЛЕННЯХ У БРАЗИЛІЇ.

Ріо де Жанейро. — Колишній президент Бразилії Гетуліо Варґас стоїть на переді при дотеперішніх вислідах з обчислень голосів, відданих при виборах 3 жовтня. Обчислення зроблено щойно з одної десятої частини, отже вони не дають ніякої певности, тільки вказують на напрям більшости. Варґас кандидував тепер з доручення Партії Праці. За свого попереднього урядування він правив залізною рукою, доки військова партія не підняла проти нього бунту. Його конкурентом при виборах є теперішній президент Крістіяно Мачадо.

● Андрій Бабинчук з Винипеґу дістав стипендію від „Асошіейтед Борд оф Роял Скулс оф Мюзик" на дальші студії музики в Лондоні. — Він студіює гру на скрипці.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ?

19 вересня 1900 р.

ЗВІТ КАСОВИЙ У.Н.С. ЗА СЕРПЕНЬ 1900 Р.

Вплати членських вкладок від 44 відділів і поодинокі члени $1,484.87. Стан Союзу з днем 31 серпня такий: Було вкасі $6,783.13, за серпень прийшло $1,484.87, отже приходу було $8,274.00. Розходу $1,011.68, осталося в касі $7,262.32. Д. Пирч, секретар.

З ГРОМАД

Чесний Іван Париляк, знаний щирий українець в Ню Йорку, зібрав кількоро українських дітей на горі міста і разом зі своїми вчить їх по українськи читати й писати. Діти роблять гарний поступ. — З Елмайра Гайтс, Н. И. пише „Парафіянин": „Нам варта б знати, кілько то є всіх українців в Америці. Одні подають 300,000 другі 200,000, але то треба раз зробити спис наших людей в Америці, бо тоді знали б ми, яка наша сила і легше було б нам наше народне діло вести".

3 жовтня 1900 р.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ РУСИ?

У статті, з підписом М. С. сказано: Є у нас партія руско-народна, партія гр. кафтолических руссинов і партія московських ренеґатів. Партія руско-народна має часопис „Свободу" й організацію „Р.Н.Союз", до котрого належить звиш 3,000 членів. Партія гр. кафт. руссинов має часопис „Амер. Р. Вістник" тай організацію „Соєдинениє", котре числить більше як 8,000 членів. Партія московських ренеґатів має газетку „Світ" тай організацію „Взаімопомощ", котра начисляє несповна 1,500 членів... Є в нас іще одна партійка москальофільська-галицька, але тому, що вона складається лише з двох членів: з попа і дяка, то годі про неї згадувати.

Аж три календарі друкуютьсу в трьох амер. руських друкарнях. Дуже славно! Амер. Русь збагатиться трьома книжками, одначе ще не можна про них говорити, доки не будуть видруковані. За останніх п'ять років побудовано в нас багато церков, може яких 30, тай священиків прибуло трохи не тільки.

УПА — як фактор української визвольної політики

(Продовження зі стор. 2-гої).

щоб до голосу дійшли зарівно давно набуті, як і нові справжні цінності, що створили і творять основу сучасної української визвольної боротьби

В попередній статті ми навели цитати з деяких офіційних публікацій самостійницької ОУН з лютня 1943 року, що відносилися до міжнародніх і внутрішньо-українських питань. Не тільки вони, але й вся політична література того часу не лишають жадного сумніву, що до того яким насправді було в тому часі ідейне кредо цього середовища. Власне воно стояло в перших лавах не тільки декляративної, але й чинної боротьби проти тоталітарно - диктаторських систем гітлеризму і большевизму, заперечуючи їх не тільки як чужинецькі імперіялістичні системи, але також як суспільні конструкції взагалі.

Коли відтак на еміграції можна було стрінутися з однобічною критикою також того періоду дій революційного руху, то це можна розуміти хіба в результаті заіснувавших на еміграції відомих реставраційних тенденцій, що пішли по лінії заперечування здобутків цього руху в останніх восьми роках та під впливом передвоєнних сугестій, які цим же рухом в згаданому періоді були вповні відкинені.

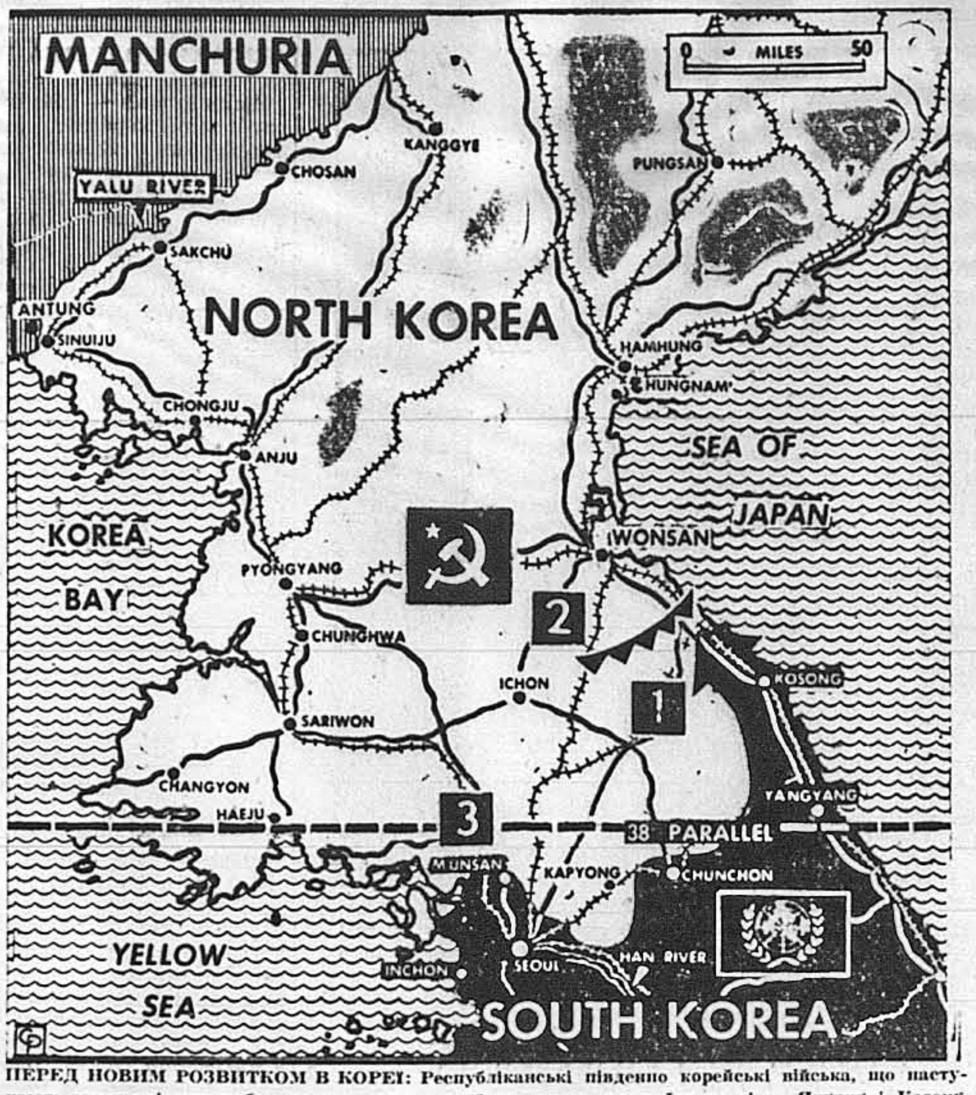
УПА — власність всього українського народу.

Повстання УПА припадає на час, коли з одного боку ріст політичної активности серед українського народу заставив щораз ширші маси до безпосередньої боротьби, а з другого боку, коли тиск займанців ставив перед цілий нарід питання самооборони. В такій ситуації стануло на порядку дня питання всенародньої збройної політичної сили, що дала б місце в своїх рядах найширшим масам. Цього завдання не могла сповнити одна політична організація, поскільки сам нарід і керівники визвольного руху відкидали такі розвязки. Коли тепер, на еміграції, можна зустрінутися з намаганнями закривати цей стан і робити з УПА однопартійну крамницю, то дії такі не тільки шкідливі визвольній справі але в суті суперечні з самою концепцією УПА. Бо 1) власне тому й постанова УПА, що народна боротьба переростала рямки одної організації, 2) ідейно-програмові принципи самостійницької ОУН були в часі повстання УПА і є сьогодні на рідних землях такі, що вони відкидали і відкидають можливість будувати збройну силу народу в рямках одної політичної організації та як її інструменту. Тільки в нездорових еміґрантських умовах можуть родитися такі схиблені концепції, які, на щастя жадного відношення до дійсности в Україні не мають.

При тому хоч як великий вклад дала ОУН в УПА, вона ніколи не піднімала з того приводу жадних претенсій політичного характеру. Завдяки такій постанові в самій генезі, могло відтак Головне Командування У. П. А. ствердити в своїй заяві з 25-го вересня 1947 року, підписаній генералом Т. Чупринкою, що „УПА стала виразно всенаціональною силою... Українська Повстанська Армія понадпартійна. В ній боряться всі, кому дорога справа Самостійної Української Держави, без різниці поглядів, політичних переконань і партійної приналежности".

(Кінець буде).

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

ПЕРЕД НОВИМ РОЗВИТКОМ В КОРЕЇ: Республіканські південно корейські війська, що наступають здовж східного побережжя, переступили 38-му паралелю, зайняли міста Янґянґ і Косонґ та широким фронтом (1) йдуть на Вонсан, перед яким (2) комуністичний аґресор вперше на своїй території окопується та фортифікується до оборони, у віддаленні приблизно 30 миль від Вонсан. Вміжчасі, американські війська, злучившись з південно-корейськими на центральному фронті, повільно підходять теж до паралелі, головно в районі зайнятого вже ними міста Мунсан (3).

КОМУНІКАТ
Ресорту Преси та Інформації Виконного Органу УНРади

Після підготовної праці поодиноких ресортів та кількох ділових нарад по питаннях біжучої політики, 28-24 вересня 1950 відбулося засідання повного складу Виконного Органу УНРади.

Відкриваючи перше пленарне засідання новоствореного Виконного Органу, проф. І. Мазепа заявив, що Виконний Орган буде дотримуватися діяльності загальних напрямних в політиці зовнішній і внутрішній, що зазначені в деклярaціях Національної Ради і що ними керувалися попередні Виконні Органи.

На початку дводенних нарад члени Виконного Органу обмінялися інформаціями і думками про актуальні справи та про сучасну політичну ситуацію. Центральними точками програми засідання були встановлення плянів діяльности поодиноких ресортів на найближчий час та приняття постанов у справах загальної політики Виконного Органу в зв'язку з нинішньою внутрішньою і зовнішньою ситуацією.

Ширше справоздання про працю новоствореного ВО впродовж першого місяця його діяльности буде подано за посередництвом видань Українського Інформаційного Бюра.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Карпатська Україна

Минає 12 жовтня 12 літ, як світом пролетіла вістка, що презитент Чехословаччини (в 1938 році) покликав для Підкарпатської Руси (тоді така була офіційна назва) окрему автономну владу. Влада складалася с п'ятьох членів. Тільки 2 українців входили до цеі влади: Бл. Пам'яти о. Д-р. Августин Волошин, як державний секретар, і Юліян Ревай, як міністер.

Увага світу в ту мить злетіла на Підкарпаття. Що з того може бути? А там почалась вирішальна боротьба в народі за його душу. Хто її опанує і до кого вона схилиться? Два напрямки боролися за душу Карпатського русина: „народовецький", що тримався історичної української правди та „русофільський", що не мав певного обличчя та блукав в просторах Москви — Будапешту та Білгороду.

Правда перемогла над фальшом. Карпатський русин здеклярував, що уважає себе тілом і душею частиною українського народу. Це був шлях до історичного дня 14-15 березня 1939, коли до світової історії Підкарпатська Русь увійшла як Карпатська Україна.

Чому згадуємо про те?

Святочний Комітет при Об'єднаних Організаціях міста Ню Йорку, створений Карпатськими Українцями, улаштовує в неділю 15 жовтня 1950, в 7. години ввечері Святочну Академію. Громадянство Ню Йорку та околиці матиме поперше нагоду почути промови найбільше до того покликаних осіб, тодішніх державних мужів. Промовлятимуть: Юліян Ревай, який до року 1935 працював як високий урядовець в міністерстві шкіл і освіди в Ужгороді, відтак був одиноким українським послом в празькому парляменті, як такий став міністром в уряді Підкарпатської Руси а вкінці з доручення Сойму премієр-міністром; Августин Штефан, довголітній директор ґімназії та торговельної академії, редактор і публіцист, автор різних книжок а напослідку Голова Сойму Карпатської України та міністер освіти; д-р Вінкентій Шандор, який працював у Празі, як уповноважений уряду К. У. і тримав зв'язок між центральним та автономним урядом.

Др. Василь Вереш

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БАРЕ, ПА. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, відбудуться в неділю, 8. жовтня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній салі. Проситься членів прийти на час і вирівняти свої довги. Маємо багато справ до полагодження. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори від. 189 ім. С. Петлюри відбудуться в неділю, 8. жовтня, в год. 1. попол., в домі Українського Прогресивного Клюбу, 1938-40 Germantown Ave. Взивається членів вирівняти вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Васюк, гол.; І. Харамбура, секр.; В. Костюк, кас.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Українська Січ, від. 39, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 8. жовтня, тиждень скорше як звичайно. Проситься всіх членів явитись точно на трету годину пополудні в У. Н. Домі, 1317 West Fayette St. Точніші пояснення почуєте на зборах. На цих зборах не повинно бракнути ані одного члена. Хто з членів не явиться на зборах в неділю, 8. жовтня ц. р., буде відповідати згідно з тов. статутом, бо справа дуже важна до рішення. — За уряд: Г. Туркевич, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в неділю, 8. жовтня, в Домі Від. УНС, 843 N. Western Ave., в годині 12:30 пополудні. Повідомляємо, що цього місяця, староанням нашого відділу відбудеться величавий баль та просимо всіх членкиць і членів до чисельної участи. Весь дохід з балю призначений на Український Народний Фонд. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 2444. Просто в засідку.

„Я пошукую людини, яка відкинула оцей одяг".

Боячися виявлення тайни, спільник Великого Луї зголосився помогти малпочоловікові в пошукуванні.